Välismaalt saabuvate patsientide skriinimine MDRO-de suhtes

Mait Altmets

28.10.2026

Kuidas vajadus tekkis?

- **Algus: HUS-i nõue**
  - Südamesiirdamist vajavate patsientide üleviimine HUS-i
  - Eeldati eelnevat MDRO-kolonisatsiooni uuringuid
- **2024: enda juhise loomine**
  - Mitme välismaalt saabuva patsiendi kohta tuli eelteavitus
  - Vaja oli ühtset proovivõtu- ja tegevusjuhist
  - 22.05.2024 kinnitatud juhis, lähtusime HUS-i põhimõtetest

ECDC ja UKHSA soovitused

- ECDC
  - 2011: piiriülene üleviimine on CPE leviku risk
  - Soovitab ülepiirilisel üleviimisel aktiivset CPE-seiret
  - 2018: *C. auris* puhul kaaluda skriiningut ja ennetavat isolatsiooni teadaoleva kokkupuute järel
- UKHSA
  - CPE (2022): riskihindamine, rektaalkaabe ja kontaktabinõud
  - *C. auris* (2025): skriinimine, kui viimasel aastal oli ööbimine välisriigi tervishoiuasutuses

Risk assessment on the spread of carbapenemase-producing Enterobacteriaceae (CPE) through patient transfer between healthcare facilities, with special emphasis on cross-border transfer
Candida auris in healthcare settings – Europe
Screening of patients and contacts - GOV.UK
Actions to contain carbapenemase-producing Enterobacterales (CPE) - GOV.UK

Norra, Holland

- Norra
  - 2026: periood 6 kuud (va Põhjamaadest)
  - Laiendatud paketis ka *C. auris* ja CRAB lisapaikmed
- Holland
  - 2025: 2 kuuline riskiperiood ning 2–12 kuud invasiivse protseduuri korral
  - hõlmab ESBL, CPE/CRE, VRE, CRAB, CRPA ja *C. auris*

https://www.fhi.no/sm/antibiotikaresistens/handbok-for-forebygging-og-handtering-av-resistente-mikrober-i-helsetjenesten/mappe-2/innkomstscreening/?utm_source=chatgpt.com

https://richtlijnendatabase.nl/richtlijn/laboratoriumdetectie_bijzonder_resistente_micro-organismen_brmo/praktische_adviezen_bij_bijzonder_resistente_micro-organismen_brmo.html

Eesti riiklik juhend 2026

- Skriinige multiresistentsete mikroorganismide osas hospitaliseerimisel neid, kes on viimase kuue kuu jooksul olnud ravil välisriigi (v.a Põhjamaad, Holland) haiglas > 24 tunni jooksul või kellele on seal tehtud kirurgiline protseduur hoolimata hospitaliseerimise kestusest
- *Candidozyma auris*'e osas skriinige patsiente Terviseameti soovituste alusel
  - Patsient, kes on viimase 12 kuu jooksul viibinud üle 24 tunni mõnes tervishoiuasutuses, mis asub väljaspool ELi või EL piirkondades, kus *C. auris*'e levik on laialdane (vt. aktuaalset EL riskipiirkondade nimekirja Tervisameti kodulehel)

https://www.terviseamet.ee/nakkushaigused/info-koostoopartneritele/tervishoiuasutused

Kinnitaja: Haigla ülemarst
Kinnitatud: 22.05.2024 nr 1.1-5/278
Koostaja: Mait Altmets

Dokumendi liik: Juhend
Versioon 01

MDR-mikroobide riskianalüüs, ettevaatusabinõud ja kolonisatsiooniuuringud välismaalt saabuvatele patsientidele

Kehtivus: kõikides kliinikutes

Näidustus	**Otsene ületoomine välismaa haiglast Regionaalhaiglasse** **Haiglaravi välismaal viimase 12 kuu jooksul** • >24 h kestnud haiglaravi või protseduur
Ennetavad abinõud	**Kontaktisolatsioonimeetmed** • rakendame seni, kuni kaks kolonisatsiooniuuringut on osutunud negatiivseteks. **Kontaktisolatsiooni kriteeriumid:** • **1-kohaline palat** Kui 1-kohaline palat ei ole saadaval, siis konsulteerida infektsioonikontrolli arstiga patsiendi

Proovivõtu kohad	**MRSA** • ninakaabe (ninaesikust mõlemast ninapoolest) • kurgukaabe • nahakaabe aksillaarselt (ühe pulgaga mõlemast kaenlaalusest) • nahakaabe kubemevoldist (ühe pulgaga mõlemalt poolt kubemest) ***Candida auris*** • ninaneel • kurgukaabe • nahakaabe aksillaarselt (ühe pulgaga mõlemast kaenlaalusest) • nahakaabe kubemevoldist (ühe pulgaga mõlemalt poolt kubemest) • rektaalkaabe / väljaheide **MDR-id** (ESBL, CRE, MDR *Pseudomonas*, MDR *Acinetobacter*, VRE) • rektaalkaabe / väljaheide **Lisaks kõigil näidustuste olemasolul:** • haavandid ja haavad (sh operatsioonihaavad) • nahalööbed • kateeteruriin (kateetri olemasolul) • trahheaaspiraat (eelneva KKV korral) • PVK / TVK sisenemiskohad

Välismaalt saabuvate patsientide kolonisatsiooni uuringud

Ninakaabe
- [x] MRSA külv
- [x] Candida auris külv

Kurgukaabe
- [x] MRSA külv
- [x] Candida auris külv

Nahakaabe kubemevoldist
- [x] MRSA külv nahakaapest kubemevoldist
- [x] Candida auris külv nahakaapest kubemevoldist

Nahakaabe aksillaarselt
- [x] MRSA külv nahakaapest aksillaarselt
- [x] Candida auris külv nahakaapest aksillaarselt

Rektaalkaabe
- [x] MRSA külv
- [x] CRE külv
- [x] Candida auris külv
- [x] MDR Pseudomonase külv
- [x] ESBL külv
- [x] MDR Acinetobacteri külv
- [x] VRE külv

Nahalööve
- [ ] MRSA külv nahalööbest
- [ ] Candida auris külv nahalööbest
- [ ] ESBL külv nahalööbest
- [ ] VRE külv nahalööbest
- [ ] CRE külv nahalööbest
- [ ] MDR Pseudomonase külv nahalööbest
- [ ] MDR Acinetobacteri külv nahalööbest

Trahheaaspiraat (eelneva KKV korral)
- [ ] MRSA külv
- [ ] CRE külv
- [ ] Candida auris külv
- [ ] MDR Pseudomonase külv
- [ ] ESBL külv
- [ ] MDR Acinetobacteri külv
- [ ] VRE külv

Kateeteruriin (kateetri olemasolul)
- [ ] MRSA külv
- [ ] CRE külv
- [ ] Candida auris külv
- [ ] MDR Pseudomonase külv
- [ ] ESBL külv
- [ ] MDR Acinetobacteri külv
- [ ] VRE külv

Haavandid ja haavad sh op haavad, PVK/TVK sisenemisekohad
- [ ] MRSA külv
- [ ] CRE külv
- [ ] Candida auris külv
- [ ] MDR Pseudomonase külv
- [ ] ESBL külv
- [ ] MDR Acinetobacteri külv
- [ ] VRE külv

Aasta	Patsient	Riik	Tekitajad
2026	N	Türgi	*E. coli* OXA-48
2026	M	India	*C. auris, E. coli* NDM, VRE, *K. pneumoniae* ESBL, NDM
2026	M	Venemaa	*K. pneumoniae* NDM, VRE
2026	M	Egiptus	*E. coli* OXA-48, ESBL
2025	N	Türgi	*K. pneumoniae* OXA-48, NDM, ESBL, MDR *Acinetobacter*
2025	M	Läti	*E. aerogenes* ESBL, MDR *Acinetobacter,* VRE
2025	M	Hispaania (Mallorca)	MDR *Pseudomonas*, *C freundii* VIM
2024	M	Türgi	*E. coli* OXA-48, MDR *Acinetobacter*
2024	N	Mehhiko	VRE, *E coli* ESBL, MDR *Acinetobacter*